

Sygn. akt I ACa 759/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 lutego 2015 r.

Sąd Apelacyjny w (...) – I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący:	SSA Michał Kopec
Sędziowie:	SA Andrzej Lewandowski (spr.) SA Ewa Giezek
Protokolant:	stażysta Agata Karczewska

po rozpoznaniu w dniu 12 lutego 2015 r. w (...) na rozprawie

sprawy z powództwa G. G.

przeciwko Skarbowi Państwa - Sądowi Okręgowemu w (...)

przy udziale interwenienta ubocznego po stronie pozwanej Banku (...) Spółki Akcyjnej w W.

o zapłatę

na skutek apelacji powódki

od wyroku Sądu Okręgowego w Gdańsku

z dnia 28 kwietnia 2014 r. sygn. akt I C 135/12

I. oddala apelację;

II. zasądza od powódki na rzecz Skarbu Państwa – Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa oraz interwenienta ubocznego Banku (...) Spółki Akcyjnej w W. kwoty po 2.700 (dwa tysiące siedemset) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

Na oryginale właściwe podpisy.

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 21 stycznia 2012 roku powódka G. G. wniosła o zasądzenie na swoją rzecz od pozwanego Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w (...) kwoty 177.066,00 złotych, wskazując, iż żąda ponadto odsetek bankowych w wysokości oprocentowania udzielonego Sądowi Rejonowemu w (...) przez bank z tytułu złożenia tej kwoty na wydzielonym, oprocentowanym rachunku bankowym od dnia jej uiszczenia przez nabywcę nieruchomości do dnia 8 sierpnia 2011 roku oraz odsetek ustawowych od dnia 9 sierpnia 2011 roku do dnia zapłaty - tytułem odszkodowania za szkodę wyrządzoną przez niezgodne z prawem działanie Sądu Okręgowego w (...), polegające na wydaniu postanowienia z dnia (...) roku w sprawie o sygn. akt (...), którego punkt II skutkowało niezgodną z prawem wypłatą

dochodzonej kwoty z rachunku depozytowego sądu na rzecz Banku (...) Spółki Akcyjnej w W. (dalej: Bank (...) S.A. w W.), biorącego udział w podziale sumy uzyskanej z egzekucji z nieruchomości w postępowaniu Sądu Rejonowego w (...) w sprawie (...). Powódka wniosła ponadto o zasądzenie na jej rzecz od pozwanego kosztów postępowania według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu powódka podała, iż w toku postępowania egzekucyjnego prowadzonego przeciwko niej przez Sąd Rejonowy w (...) w sprawie o sygn. akt (...) doszło do sprzedaży licytacyjnej nieruchomości dłużniczki położonej w S. przy ulicy (...), dla której Sąd Rejonowy w (...) prowadzi księgę wieczystą KW nr (...). Następnie, postanowieniem z dnia 16 lipca 2010 roku Sąd Rejonowy w (...) zatwierdził projekt planu podziału sumy uzyskanej z egzekucji, przyznając w punkcie III 2b postanowienia wierzycielowi Bankowi (...) S.A. w W. kwotę 177.065,23 złote, którą przekazano do depozytu Skarbu Państwa do czasu wskazania przez wierzyciela wysokości wierzytelności zabezpieczonej tą hipoteką. Powyższe rozstrzygnięcie zaskarżyła powódka, wnosząc o jego zmianę poprzez uzależnienie wypłaty na rzecz Banku (...) S.A. kwoty 177.065,23 zł od przedłożenia przez niego tytułu wykonawczego przeciwko dłużnikowi egzekwowanemu oraz zasądzenia na jej rzecz kosztów postępowania zażaleniowego. Postanowieniem z dnia (...) roku Sąd Okręgowy w (...) w sprawie o sygn. akt (...) oddalił zażalenie powódki w części dotyczącej powyższych żądań. Powódka podniosła, iż w uzasadnieniu postanowienia Sąd Okręgowy nie odniósł się do zarzutów powódki dotyczących konieczności uzależnienia wypłaty wierzycielowi zdeponowanej sumy od przedłożenia tytułu wykonawczego, naruszając tym samym nakaz wynikający z art. 1036 § 2 k.p.c. W następstwie uprawomocnienia się kwestionowanego postanowienia sądu odwoławczego, na mocy zarządzenia Sądu Rejonowego w (...) w dniu 8 sierpnia 2011 roku doszło do wypłaty na rzecz wierzyciela kwoty 177.065,23 zł bez spełnienia warunku w postaci przedstawienia tytułu wykonawczego stwierdzającego wierzytelność przypadającą wierzycielowi z tytułu hipoteki kaucyjnej, jedynie w oparciu o oświadczenie wierzyciela co do wysokości wierzytelności. W ocenie powódki powyższe prowadziło do powstania uszczerbku w majątku powódki, albowiem wypłacona kwota nie mogła zostać przeznaczona na zaspokojenie pozostałych wierzycieli. Powódka wskazała ponadto, że postanowienie Sądu Okręgowego w (...) z dnia (...) roku, naruszające bezwarunkową dyspozycję przepisu art. 1036 § 2 k.p.c., prowadziło do wypłaty sumy uzyskanej z

egzekucji na rzecz podmiotu niebędącego wierzycielem hipotecznym. Podniosła bowiem, iż poprzednik prawny Banku (...) S.A. w W. - Bank (...) S.A. w K. skutecznie zbył wierzytelność zabezpieczoną na jego rzecz hipoteką kaucyjną na nieruchomości dłużniczki na rzecz osób trzecich.

W odpowiedzi na pozew pozwany Skarb Państwa - Sąd Okręgowy w (...), reprezentowany przez Prokuratorię Generalną Skarbu Państwa, wniósł o oddalenie powództwa oraz zasądzenie na jego rzecz kosztów postępowania według norm przepisanych.

Uzasadniając swoje stanowisko pozwany zaprzeczył, by w niniejszej sprawie doszło do aktualizacji odpowiedzialności odszkodowawczej Skarbu Państwa, jako, że strona powodowa nie wykazała powstania szkody oraz związku między powoływanym przez nią uszczerbkiem oraz kwestionowanym postanowieniem Sądu Okręgowego w (...). Pozwany podkreślił, iż orzeczenie wydane w dwuinstancyjnym postępowaniu objęte jest domniemaniem zgodności z prawem, w związku z czym warunkiem stwierdzenia jego niezgodności z prawem jest wykazanie wadliwości orzeczenia o kwalifikowanym i oczywistym charakterze. Według pozwanego orzeczeniu można przypisać cechę bezprawności jedynie wówczas, gdy jest sprzeczne z ogólnie przyjętymi standardami rozstrzygnięć i gdy bezprawność wynika z ewidentnych błędów sądu, spowodowanych rażącym naruszeniem zasad wykładni lub stosowania prawa, stanowiących jego oczywistą obrazę. Na podstawie zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego nie można było stwierdzić powstania uszczerbku w majątku powódki, w szczególności nie można było uznać za szkodę zaspokojenia jej wierzyciela. Pozwany zakwestionował również zasadność żądania kompensaty poniesionych przez powódkę kosztów postępowania zażaleniowego w sprawie (...), wskazując, iż zgodnie z utrwalonym orzecznictwem koszty procesu nie stanowią szkody w rozumieniu art. 424^{((1))} k.p.c. Jednocześnie pozwany wskazał, iż niezasadne jest żądanie odsetek za okres poprzedzający wyrokowanie, ponieważ dopiero od tej chwili zostaje oznaczona wysokość należnego odszkodowania.

Bank (...) S.A. w W. jako interwenient uboczny po stronie pozwanej wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie na jego rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W piśmie procesowym z dnia 14 listopada 2013 roku powódka zgłosiła opozycję przeciwko wstąpieniu Banku (...) S.A. w W. do sprawy w charakterze interwenienta ubocznego, wskazując, iż podmiot ten nie wykazał interesu prawnego w uzyskaniu rozstrzygnięcia sprawy na korzyść strony pozwanej.

Postanowieniem z dnia 12 grudnia 2013 roku (k. 341 akt) Sąd Okręgowy w (...) oddalił opozycję powódki.

Wyrokiem z dnia 28 kwietnia 2014r. Sąd Okręgowy oddalił powództwo oraz orzekł o kosztach procesu. Podstawą wydanego wyroku były następujące ustalenia:

W dniu (...) roku (...) Bank (...) S.A. w W. zawarł z (...) Spółką z o.o. w S. umowę o udzielenie kredytu obrotowego w formie linii kredytowej o nr (...) -2001. Wierzytelność z umowy została zabezpieczona hipoteką kaucyjną do kwoty 274.000,00 złotych na nieruchomości położonej przy ulicy (...) w S., stanowiącej

lokal użytkowy w suterenie, obejmujący sześć pomieszczeń wraz z zapleczem, dla której Sąd Rejonowy w (...) prowadzi księgę wieczystą KW nr (...), której właścicielem była G. G.. Hipoteka kaucyjna została wpisana w dziale IV KW nr (...)

W dniu 31 grudnia 2001 roku doszło do połączenia (...) Banku (...) S.A. w W. z Bankiem (...) S.A. w K.. Z dniem 2 lipca 2004 roku uległa zmianie firma powstałego z połączenia banku na Bank (...) S.A. w K..

W dniu (...) roku następcą prawny (...) Banku (...) S.A. w W. - Bank (...) S.A. w K. zawarł z P. M. i D. M. umowę przelewu wierzytelności wynikającej z umowy o udzielenie kredytu obrotowego w formie linii kredytowej z dnia (...) roku nr (...) -2001 zabezpieczonej m.in. hipoteką kaucyjną do kwoty 274.000.00 złotych na nieruchomości, dla której Sąd Rejonowy w (...) prowadzi księgę wieczystą KW nr (...).

W dniu 29 lipca 2007 roku Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy dokonał wpisu do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego podwyższenia kapitału zakładowego Banku (...) S.A. w W. jako spółki przejmującej część majątku Banku (...) S.A. w K. w związku z podziałem przez wydzielenie w trybie art. 529 § 1 pkt 4 k.s.h. Banku (...) S.A. na zasadach określonych w (...) Banku (...) S.A. z dnia 15 listopada 2006 roku. Z dniem 29 listopada 2007 roku Bank (...) S.A. wstąpił na podstawie art. 531 § 1 k.s.h. w prawa i obowiązki Banku (...) S.A. określone w planie podziału na zasadach sukcesji generalnej.

W dniu 12 sierpnia 2011 roku w (...) Bank (...) S.A. w W. oraz D. i P. M. zawarli pisemną ugodę, w której oświadczyli, iż wierzytelność nie przeszła na P. M. i D. M. z powodu braku wpisu zmiany wierzyciela z tytułu hipoteki kaucyjnej do kwoty 274.000,00 zł w księdze wieczystej KW nr (...), w związku z czym Bank (...) S.A. w W., jako następcą prawny Banku (...) S.A. w K. w dalszym ciągu pozostawał wierzycielem hipoteki kaucyjnej ustanowionej na nieruchomości przy ulicy (...) w S..

Sąd Rejonowy w (...) w sprawie o sygn. akt (...) nadzorował postępowania egzekucyjne o sygn. akt KM (...) oraz KM (...) prowadzone przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w (...) A. P. (1) z wniosku wierzyciela Wspólnoty Mieszkaniowej (...) przy ul. (...) w S. przeciwko dłużnikowi G. G., w ramach którego wszczęto egzekucję z nieruchomości dłużnika w postaci lokalu użytkowego położonego przy ulicy (...) w S., dla którego Sąd Rejonowy w (...) prowadzi księgę wieczystą KW nr (...).

W wyniku licytacji przeprowadzonej w dniu 30 marca 2009 roku doszło do sprzedaży nieruchomości dłużniczki na rzecz A. P. (2) za cenę 237.750,00 złotych. W - następstwie uiszczenia przez nabywcę całości ceny nabycia, postanowieniem z dnia 30 marca 2009 roku Sąd Rejonowy w (...) przysądził własność nieruchomości na rzecz nabywcy A. P. (2). Postanowienie to uprawomocniło się w dniu 22 kwietnia 2009 roku.

W dniu 21 września 2009 roku do Sądu Rejonowego w (...) wpłynęło pismo Banku (...) S.A. w W. jako następcy wierzyciela hipotecznego Banku (...) S.A. w (...) S.A. w

W., w którym wniósł o uwzględnienie w planie podziału sumy uzyskanej z egzekucji nieruchomości prawa wierzyciela wynikającego z hipoteki kaucyjnej do kwoty 274.000,00 złotych, wpisanej na drugim miejscu w dziale IV księgi wieczystej KW nr (...) prowadzonej dla nieruchomości położonej przy ulicy (...) w S.. W uzasadnieniu Bank (...) S.A. w W. wskazał, że w związku z podziałem przez wydzielenie Banku (...) S.A. w K., z dniem 29 listopada 2007 roku wstąpił w prawa i obowiązki swego poprzednika prawnego Banku (...) S.A., w szczególności przejął wszystkie należności i zobowiązania wynikające z umów z klientami, w tym m.in. wierzytelność w stosunku do (...) Sp. z o.o. w S. z tytułu zadłużenia wynikającego z umowy nr (...) o udzielenie kredytu obrotowego w formie linii kredytowej z dnia (...) roku oraz porozumieniem z dnia 10 września 2003 roku, zabezpieczonej hipoteką kaucyjną obciążającą nieruchomość położoną przy ulicy (...) w S.. Stroną przedmiotowej umowy kredytowej był (...) Bank (...) S.A., który z dniem 31 grudnia 2001 roku połączył się z Bankiem (...) S.A., w następstwie czego drugi z podmiotów przejął cały majątek spółki przejmowanej, w tym również wierzytelność zabezpieczoną hipoteką kaucyjną na nieruchomości przy ulicy (...) w S.. (...) Bank (...) S.A. w W. wskazał, iż przedmiotowa hipoteka kaucyjna nie została wyczerpana i w dalszym ciągu służy zabezpieczeniu przysługujących bankowi wierzytelności. Wierzyciel dołączył do wniosku odpisy pełne (...) Banku (...) S.A., Banku (...) S.A. oraz (...) S.A., odpis uchwały Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Banku (...) S.A. z dnia 27 kwietnia 2007 roku w sprawie integracji Banku (...) S.A. z Bankiem (...) S.A., wyciąg z planu podziału Banku (...) S.A. oraz oświadczenie Banku (...) S.A. z dnia 17 września 2009 roku, stwierdzające fakt wstąpienia przez Bank (...) S.A. w prawa i obowiązki Banku (...) S.A.

W dniu 21 września 2009 roku do Sądu Rejonowego w (...) wpłynęło pismo P. M. i D. M., w którym oświadczyli, iż popierają powyższy wniosek Banku (...) S.A. w W. oraz wskazali, iż pomimo zawarcia umowy cesji wierzytelności Banku wobec (...) Sp. z o.o. nie złożyli skutecznego wniosku o wpis w księdze wieczystej, w związku z czym hipoteka kaucyjna ustanowiona na nieruchomości przy ulicy (...) w S. w dalszym ciągu przysługuje Bankowi (...) S.A. w W..

Postanowieniem z dnia 11 stycznia 2010 roku Sąd Rejonowy w (...) w sprawie (...) dokonał planu podziału sumy uzyskanej z egzekucji z nieruchomości - lokalu użytkowego położonego przy ulicy (...) w S., dla której Sąd Rejonowy w (...) prowadzi księgę wieczystą KW nr (...), wskazując w punkcie II 24 postanowienia, iż w podziale bierze m.in. udział wierzytelność wierzyciela hipotecznego Banku (...) S.A. w W., która znajduje się w kategorii piątej i wynosi 274.000,00 złotych. W punkcie III 22 postanowienia Sąd ustalił, iż wskazanemu wierzycielowi przypada kwota 156.257,88 złotych. W punkcie V ppkt b) Sąd stwierdził, iż na skutek przysądzenia prawa własności na rzecz nabywcy wygasła hipoteka kaucyjna do kwoty 274.000,00 złotych na rzecz (...) Banku (...) S.A. w W. celem zabezpieczenia spłaty kredytu obrotowego udzielonego firmie (...) Sp. z o.o. w S..

Na skutek zarzutów do planu podziału wniesionych przez dłużniczkę G. G., Sąd Rejonowy w (...) postanowieniem z dnia 16 lipca 2010 roku w sprawie (...) zmienił postanowienie z dnia 11 stycznia 2010 roku w przedmiocie sporządzenia planu podziału sumy uzyskanej ze sprzedaży przedmiotowej nieruchomości między innymi w ten sposób, że w punkcie II 23 ustalił, że w podziale bierze udział w kategorii piątej wierzytelność wierzyciela hipotecznego Banku (...) S.A. w W., która wynosi 274.000,00 złotych. W punkcie III 2 ppkt b) Sąd ustalił natomiast,

iż Bankowi (...) S.A. z siedzibą w W. przypada kwota 177.065,23 złote, przy czym należy ją przekazać do depozytu Skarbu Państwa do czasu wskazania przez wierzyciela wysokości wierzytelności zabezpieczonej tą hipoteką.

Na powyższe postanowienie zażalenie wniosła dłużniczka G. G., zaskarżając m.in. pkt III ppkt 2b oraz wnosząc o zmianę tego rozstrzygnięcia poprzez uzależnienie wypłaty na rzecz Banku (...) S.A. w W. od przedłożenia przez niego tytułu wykonawczego przeciwko dłużnikowi egzekwowanemu, wskazującego wysokość wierzytelności zabezpieczonej hipoteką. Skarżąca wniosła ponadto o zasądzenie na jej rzecz od Skarbu Państwa kosztów opłaty od zażalenia. W uzasadnieniu zażalenia dłużniczka podniosła, iż zamieszczone w pkt III ppkt 2b zaskarżonego postanowienia zastrzeżenie było w świetle przepisu art. 1036 k.p.c. niewystarczające, mało precyzyjne i umożliwiające wypłatę

znajdującej się w depozycie kwoty również w sytuacji, gdy wierzyciel nie wykaże, że jest w posiadaniu tytułu wykonawczego przeciwko dłużnikowi egzekwowanemu.

Postanowieniem z dnia (...) roku Sąd Okręgowy w (...) w sprawie o sygn. akt (...) uchylił punkt III ppkt lb zaskarżonego postanowienia i w tym zakresie przekazał sprawę Sądowi Rejonowemu w (...) do ponownego rozpoznania, oddalając zażalenie w pozostałym zakresie, to jest w części, w jakiej dłużniczka zaskarżyła punkt III ppkt 2b postanowienia. Sąd zasądził również od dłużniczki na rzecz wierzyciela Banku (...) S.A. w W. kwotę 450 złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego.

W uzasadnieniu postanowienia Sąd Okręgowy powołał się na treść uchwały Sądu Najwyższego z dnia 30 stycznia 2008 roku (III CZP 134/07, OSNC z 2009 r., Nr 1, poz. 8), przytaczając obszerne fragmenty jej uzasadnienia, w tym w szczególności stwierdzenie, zgodnie z którym wierzyciel, który przed zajęciem nieruchomości uzyskał na niej hipotekę kaucyjną, stwierdzoną w opisie i oszacowaniu, ale w chwili podziału nie legitymuje się tytułem wykonawczym, uczestniczy w podziale sumy uzyskanej z egzekucji z tej nieruchomości bez potrzeby zgłoszenia się i udowodnienia wiarytelności zabezpieczonej tą hipoteką, natomiast przypadającą mu należność pozostawia się na rachunku depozytowym sądu, wskazując przyczyny uzasadniające wstrzymanie wypłaty.

W dniu 11 lipca 2011 roku do Sądu Rejonowego w (...) wpłynęło pismo Banku (...) S.A. w W., w którym wskazano, iż wiarytelność banku z tytułu umowy kredytu z dnia (...) roku nr (...) -2001 zabezpieczonej hipoteką kaucyjną do kwoty 274.000.00 złotych na nieruchomości, dla której Sąd Rejonowy w (...) prowadzi księgę wieczystą KW nr (...) wynosi na dzień 30 czerwca 2011 roku kwotę 320.895,40 złotych. Jednocześnie złożono wniosek o wypłatę kwoty 177.065,23 złote przyznanej wierzycielowi hipotecznemu postanowieniem Sądu Rejonowego w (...) na mocy postanowienia z dnia 16 lipca 2010 roku. Do wniosku wierzyciel dołączył odpis pełny z KRS oraz oświadczenie z dnia 30 czerwca 2011 roku, zgodnie z którym Bank (...) S.A. w W. jest następcą prawnym Banku (...) S.A., w związku z czym przypadają mu prawa, obowiązki, należności i zobowiązania z umów z klientami, w tym również wynikające z umowy kredytu z dnia (...) roku nr (...) -2001, a więc przysługuje mu wiarytelność zabezpieczona hipoteką kaucyjną do kwoty 274.000,00 złote obciążającą nieruchomość położoną w S. przy ulicy (...) (KW nr (...)).

Na mocy punktu 2 ppkt h) zarządzenia Przewodniczącego z dnia 5 sierpnia 2011 roku, w dniu 8 sierpnia 2011 roku z rachunku depozytowego Sądu Rejonowego w (...) wypłacono na rzecz wierzyciela hipotecznego Banku (...) S.A. w W. kwotę 177.065,23 złotych.

Ustalając stan faktyczny w niniejszej sprawie Sąd Okręgowy oparł się na dowodach z dołączonych do akt dokumentów, których autentyczność i prawdziwość nie została zakwestionowana w przez strony, jak również nie budziła wątpliwości Sądu. Z tego względu Sąd uznał je w całości za wiarygodne i uwzględnił ich treść dokonując rekonstrukcji istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy okoliczności faktycznych. Celem ustalenia przebiegu egzekucji z nieruchomości przy ulicy (...) w S. z punktu widzenia prawidłowości działań organu egzekucyjnego na etapie podziału między wierzycieli sumy uzyskanej z egzekucji Sąd wziął również pod uwagę dokumenty zgromadzone w aktach sprawy Sądu Rejonowego w (...) o sygn. akt (...).

W zakresie mającym znaczenie dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy Sąd pierwszej instancji uwzględnił ponadto treść zeznań powódki G. G., która szczegółowo przedstawiła znane jej informacje dotyczące powstania wiarytelności hipotecznej Banku (...) S.A. w W. oraz przebiegu postępowania egzekucyjnego w sprawie (...). W ocenie Sądu zeznania powódki zasługiwały na przyznanie im waloru wiarygodności, były bowiem jasne, pozbawione wewnętrznych sprzeczności oraz w zasadniczym zakresie korespondowały z pozostałym zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym w postaci dokumentów. Prawdziwość twierdzeń powódki nie została ponadto zakwestionowana przez stronę pozwaną ani interwenienta ubocznego.

Podstawę prawną roszczenia odszkodowawczego powódki stanowi art. 417¹ § 2 k.c., stanowiący, że jeżeli szkoda została wyrządzona przez wydanie prawomocnego orzeczenia lub ostatecznej decyzji, jej naprawienia można żądać po stwierdzeniu we właściwym postępowaniu ich niezgodności z prawem, chyba że przepisy odrębne stanowią

inaczej. Przepis ten, stanowiący szczególny przypadek odpowiedzialności deliktowej Skarbu Państwa reguluje odpowiedzialność za wyrządzenie szkody, której źródłem są czynności konwencjonalne organów władzy publicznej w postaci orzeczeń sądowych oraz decyzji administracyjnych. Odrębność tej regulacji, w porównaniu z art. 417 k.c. jako ogólnej formuły odpowiedzialności, polega na wyraźnym określeniu, na czym polega niezgodność z prawem tych czynności oraz w jaki sposób ma nastąpić stwierdzenie tej niezgodności.

Odpowiedzialność deliktowa Skarbu Państwa oparta na art. 417¹ k.c. powstaje wówczas, gdy spełnione są łącznie trzy konstruujące ją przesłanki, to jest dochodzi do wydania niezgodnego z prawem orzeczenia sądowego, powstania szkody oraz wystąpienia normalnego (adekwatnego) związku przyczynowego między bezprawnym orzeczeniem a szkodą. W pierwszej kolejności konieczne jest ustalenie bezprawności orzeczenia sądowego, z którego, jak twierdzi poszkodowany, wynika szkoda, a następnie ustalenie czy wystąpiła szkoda i jakiego rodzaju. Dopiero natomiast po stwierdzeniu, że obie te przesłanki zachodzą, możliwe jest zbadanie istnienia między nimi normalnego związku przyczynowego.

Powódka G. G. wywodziła swoje roszczenie z faktu wydania przez Sąd Okręgowy w (...) prawomocnego postanowienia w sprawie o sygn. akt III Cz 1971/11 oddalającego zażalenie dłużniczki na postanowienie Sądu Rejonowego w (...) z dnia 16 lipca 2010 roku w przedmiocie zatwierdzenia planu podziału sumy uzyskanej z egzekucji, które to rozstrzygnięcie, jako naruszające nakaz wynikający z art. 1036 § 2 k.p.c, skutkowało miało bezpodstawną wypłatą z rachunku

depozytowego sądu kwoty 177.065,23 zł na rzecz podmiotu nielegitymującego się tytułem wykonawczym, prowadząc do powstania uszczerbku w majątku powódki.

Kwestionowane postanowienie Sądu Okręgowego w (...) z dnia (...) roku utrzymało w mocy pkt III 2 ppkt b) postanowienia Sądu Rejonowego w (...) z dnia 16 lipca 2010 roku, na mocy którego Sąd ustalił, iż Bankowi (...) S.A. z siedzibą w W., jako wierzycielowi hipotecznemu, przypadła z sumy uzyskanej z egzekucji nieruchomości powódki kwota 177.065,23 zł, przy jednoczesnym zastrzeżeniu, że wskazane środki należy przekazać do depozytu Skarbu Państwa do czasu wskazania przez wierzyciela wysokości wierzytelności zabezpieczonej tą hipoteką. W ocenie powódki powyższe zastrzeżenie było niewystarczające z uwagi na brzmienie art. 1036 § 2 k.p.c, w myśl którego jeżeli wierzytelność hipoteczna nie jest stwierdzona tytułem wykonawczym, należność przypadającą wierzycielowi hipotecznemu pozostawia się na rachunku depozytowym sądu, jak również z art. 1038 k.p.c, który w brzmieniu obowiązującym w chwili wydawania analizowanych postanowień stanowił, że jeżeli hipoteka kaucyjna nie jest wyczerpana i może jeszcze służyć zabezpieczeniu wierzyciela, reszta sumy pozostanie na rachunku depozytowym sądu aż do ustania stosunku prawnego, uzasadniającego korzystanie z hipoteki kaucyjnej. Z powyższego powódka wywodziła obowiązek przedstawienia przez wierzyciela tytułu wykonawczego, jako niezbędny warunek wypłaty na jego rzecz zdeponowanej przez sąd sumy. Oparcia dla tezy o konieczności wylegitymowania się przez wierzyciela tytułem wykonawczym powódka upatrywała ponadto w treści uchwały Sądu Najwyższego w sprawie III CZP 134/07, w której wskazano, że w wypadku hipoteki kaucyjnej zabezpieczona należność podlega wpłaceniu do depozytu sądowego aż do ustania stosunku prawnego, uzasadniającego korzystanie z hipoteki kaucyjnej, a następnie, stosownie do okoliczności, suma pozostająca w depozycie zostanie wypłacona bądź wierzycielowi hipotecznemu w razie przedłożenia przez niego odpowiedniego tytułu, bądź zostanie przydzielona innym wierzycielom hipotecznym stosownie do kolejności określonej w art. 1026 k.p.c. bądź też wypłacona dłużnikowi.

W ocenie Sądu Okręgowego, mając na uwadze zarówno brzmienie uregulowań zawartych w art. 1036 § 2 k.p.c. oraz art. 1038 k.p.c, jak i wykładnię powyższych przepisów poczynioną przez Sąd Najwyższy w powołanej uchwale nie sposób przyjąć, by przedmiotowe rozstrzygnięcia Sądu Rejonowego w (...) oraz Sądu Okręgowego w (...) zostały wydane z obrazą prawa. Nie ulega wątpliwości, iż orzeczenia te uczyniły zadość przewidzianemu w przytoczonych przepisach wymogowi złożenia środków pieniężnych na rachunek depozytowy sądu. Co wymaga zaznaczenia, żaden przepis nie nakładał na Sąd dalszych obowiązków w postaci zamieszczania w sentencji postanowienia zastrzeżenia co do konieczności przedstawienia przez wierzyciela z tytułu wykonawczego. Poczynione przez Sąd I instancji w pkt III 2 ppkt b) postanowienia z dnia 16 lipca 2010 roku stwierdzenie, uzależniające wypłatę środków od wykazania wysokości wierzytelności stanowiło natomiast konsekwencję specyfiki wierzytelności Banku (...) S.A. w W., zabezpieczonej

hipoteką kaucyjną, której wysokość nie była z góry ustalona, w związku z czym zaspokojenie wierzyciela musiała poprzedzać aktualizacja wysokości tej wierzytelności.

Ustawodawca nie tylko nie przewidział wymogu czynienia przez Sąd w postanowieniu o podziale jakichkolwiek zastrzeżeń co do wypłaty środków pochodzących z egzekucji, lecz ponadto z żadnego spośród przepisów normujących analizowaną materię nie wynika wprost warunek przedłożenia w tym przypadku tytułu wykonawczego jako jedynego dopuszczalnego dowodu istnienia i wysokości wierzytelności wierzyciela hipotecznego. Prowadzi to do wniosku, iż nie można wykluczyć sytuacji, w których zdeponowana suma zostanie wypłacona na rzecz wierzyciela w następstwie wykazania przez

niego wierzytelności nie w drodze przedstawienia tytułu wykonawczego przeciwko dłużnikowi, lecz przy pomocy innego dokumentu urzędowego, którego moc dowodowa podlega badaniu przez Sąd podejmujący decyzje o wypłacie środków. Jeżeli zatem nie budzi wątpliwości prawdziwość oświadczenia wierzyciela co do istnienia wierzytelności oraz jej wysokości brak jest jednoznacznych podstaw do odmawiania dopuszczalności wypłaty sumy złożonej na rachunku Skarbu Państwa na rzecz wnoszącego o to wierzyciela hipotecznego. Prowadzi to z kolei do wniosku, iż rozstrzygnięcia sądów zapadłe w sprawie (...) oraz (...), jak również dokonana na ich podstawie wypłata pieniędzy na rzecz Banku (...) S.A. nie naruszyły obowiązujących przepisów prawa.

Podkreślenia wymaga jednak, iż nawet negatywna ocena przedmiotowych rozstrzygnięć i przyjęcie twierdzeń strony powodowej, iż prawidłowa wykładnia przepisów art. 1036 § 2 k.p.c. oraz art. 1038 k.p.c. nakazywała uzależnienie wypłaty sumy uzyskanej z egzekucji od uprzedniego przedstawienia przez wierzyciela tytułu egzekucyjnego, nie mogła prowadzić do stwierdzenia, iż na gruncie niniejszej sprawy doszło do wydania orzeczenia sądowego niezgodnego z prawem w rozumieniu art. 417¹ § 2 k.c. Istota tego przepisu dotyczy przyjęcia specyficznie rozumianej przesłanki bezprawności działania w postaci orzeczenia niezgodnego z prawem. Podzielić należy pogląd wyrażony przez Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z 21 marca 2013 r., sygn. akt II CSK 420/12, w którym wskazał, że kategoria "bezprawności judykacyjnej" z art. 417¹ § 2 k.c. jest węższa od bezprawności określonej w art. 417 § 1 k.c. Względem na specyfikę władzy sądowniczej, obdarzonej w atrybut niezawisłości sędziowskiej, sprzeciwia się przyjęciu, że każde obiektywnie niezgodne z prawem orzeczenie, niezależnie od stopnia tej niezgodności, stanowi działanie, które może być źródłem odpowiedzialności Skarbu Państwa. Działalność orzecznicza sądów wymaga bowiem zapewnienia sędziom pewnego zakresu władzy dyskrecjonalnej, ponadto polega ona na konieczności interpretacji i stosowania przepisów zawierających pojęcia nieostre i ocenne, co może prowadzić do przyjmowania różnych interpretacji przez sądy tych samych przepisów w podobnych stanach faktycznych. Pojęcie "niezgodności z prawem" nie obejmuje zatem każdego orzeczenia obiektywnie sprzecznego z prawem, lecz tylko takie, którego niezgodność z prawem jest oczywista, rażąca i kwalifikowana. Podkreślenia wymaga, iż przedstawiona wyżej wykładnia "bezprawia judykacyjnego" została uznana za zgodną z art. 77 ust. Konstytucji w wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 27 września 2012 r., SK 4/11 (OTK-A 2012, nr 8, poz. 97). Orzeczeniem niezgodnym z prawem jest orzeczenie niewątpliwie sprzeczne z zasadniczymi i niepodlegającymi różnej wykładni przepisami, z ogólnie przyjętymi standardami rozstrzygnięć albo wydane w wyniku szczególnie rażąco błędnej wykładni lub niewłaściwego zastosowania prawa. Tego rodzaju sytuacja nie zachodzi wówczas, gdy sąd wybiera jeden z możliwych wariantów interpretacji przepisów, które stosuje w sprawie (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 18 stycznia 2006 r., II BP 1/05, OSNP 2006, nr 23-24, poz. 351, z dnia 7 lipca 2006 r" I CNP 33/06, OSNC 2007, nr 2, poz. 35).

Sąd pierwszej instancji uznał, że nawet przyjęcie, że sądy niewłaściwie zastosowały w analizowanej sprawie art. 1036 § 2 k.p.c. i art. 1038 k.p.c. nie mogło prowadzić do przyjęcia, iż zachodziła tzw. bezprawność judykacyjna w rozumieniu art. 417¹ § 2 k.c. nie każde obiektywnie niezgodne z prawem orzeczenie, stanowi bowiem działanie, które może być źródłem odpowiedzialności Skarbu Państwa. Jak była mowa powyżej, ograniczenie zakresu tej odpowiedzialności wynika ze specyfiki działalności orzeczniczej sądów, wymagającej zapewnienia sędziom pewnego zakresu swobody (lecz nie dowolności) decyzyjnej, a ponadto wymaga dokonywania interpretacji i stosowania przepisów zawierających pojęcia ocenne, co może prowadzić do przyjmowania różnych interpretacji przepisów w podobnych stanach faktycznych. W szczególności

zaakcentowania wymaga to, że pojęcie niezgodności z prawem obejmuje tylko takie uchybienia, które przebiegają postać kwalifikowaną, a zatem dotyczy rozstrzygnięć niewątpliwie sprzecznych z zasadniczymi i niepodlegającymi różnej wykładni przepisami, z ogólnie przyjętymi standardami rozstrzygnięć albo wydane w wyniku szczególnie rażąco błędnej wykładni lub niewłaściwego zastosowania prawa. Mając na względzie powyższe uwagi, a w szczególności to, że kwestionowane przez powódkę orzeczenia nie naruszyły w sposób wyraźny jakichkolwiek nakazów oraz zakazów wynikających z obowiązujących przepisów prawa, bez wątpienia nie można mówić o bezprawności działań sądów w niniejszej sprawie. W ocenie Sądu nie doszło zatem do skutecznego wzruszenia domniemania zgodności z prawem, którym objęte są prawomocne orzeczenia sądów zapadłe w dwuinstancyjnym postępowaniu. Za tego rodzaju naruszenie nie można było również uznać przyjęcia częściowo odmiennego stanowiska w zakresie obowiązku legitymowania się przez wierzyciela hipoteki kaucyjnej tytułem wykonawczym, aniżeli zaprezentowane przez Sąd Najwyższy w uchwale (...) Podkreślenia wymaga bowiem, że rozważania oraz wykładnia Sądu Najwyższego poczynione w tej uchwale, choć niewątpliwie mogły służyć jako wskazówka dla stosowania wskazanych przepisów, nie wiązały sądów obu instancji w sprawie (...). Wielokrotnie przytoczona przez strony uchwała Sądu Najwyższego rozstrzygając określone w niej zagadnienie prawne miała moc wiążącą jedynie w sprawie, w której zostało skierowane pytanie prawne.

W ocenie Sądu Okręgowego w rozpoznawanej sprawie nie doszło również do zaktualizowania się drugiej z przesłanek odpowiedzialności odszkodowawczej Skarbu Państwa w postaci szkody w majątku powódki. Wskazać należy, iż szkodę w rozumieniu przepisu art. 417⁽¹⁾ k.c. rozumieć należy w sposób tożsamy z ogólnym definicją szkody majątkowej, a zatem przy zastosowaniu tzw. teorii różnicy, zgodnie z którą szkodą jest uszczerbek, który nastąpił wbrew woli poszkodowanego w prawnie chronionych dobrach i który wyraża się w różnicy pomiędzy stanem dóbr, jaki istniał i jaki mógłby się w normalnej kolei rzeczy wytworzyć, a stanem, jaki powstał na skutek zdarzenia wywołującego szkodę. Mając na uwadze powyższe rozumienie szkody nie sposób przyjąć, by postanowienie Sądu Okręgowego w (...) w sprawie (...) czy też wypłata środków na rzecz Banku (...) S.A. w W. stanowiły zdarzenia generujące rzeczywisty uszczerbek w majątku powódki.

W tym miejscu podkreślenia wymaga, iż, wbrew twierdzeniom powódki, Bank (...) S.A. w W., na rzecz którego nastąpiła wypłata dochodzonej sumy z rachunku depozytowego Skarbu Państwa wykazał w sposób dostateczny swoje uprawnienie do uzyskania sumy uzyskanej z egzekucji nieruchomości, przedstawił bowiem dowody potwierdzające okoliczność, iż w chwili wypłaty przysługiwała mu wierzytelność z tytułu hipoteki kaucyjnej ustanowionej na nieruchomości położonej przy ulicy (...) w S., uwzględniona uprzednio zarówno w opisie i oszacowaniu jak i w planie podziału sumy uzyskanej z egzekucji. Bezsporne w sprawie pozostawało, iż podstawą przedmiotowej wierzytelności była zawarta pomiędzy Bankiem (...) S.A. oraz (...) Spółką z o.o. w S. umowa o udzielenie kredytu obrotowego w formie linii kredytowej o nr (...) -2001. Wierzytelność z umowy została zabezpieczona hipoteką kaucyjną do kwoty 274.000,00 złotych na nieruchomości położonej przy ulicy (...) w S., stanowiącej wówczas własność powódki. W toku postępowania egzekucyjnego w sprawie (...) wnioskujący o wypłatę środków Bank (...) S.A. w W. wykazał stosownymi dokumentami urzędowymi, iż jest następcą prawnym Banku (...) S.A. w K., który był z kolei generalnym sukcesorem pierwotnego wierzyciela hipotecznego Banku (...) S.A. Fakt przejścia uprawnień wynikających z przedmiotowej umowy nie był ponadto kwestionowany w toku

postępowania egzekucyjnego przez dłużniczkę czy też innych biorących udział w podziale wierzycieli, którym przysługiwało w tym zakresie żądania ustalenia nieistnienia wierzytelności Banku. W świetle zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego nie można było ponadto podzielić twierdzeń strony powodowej, która podnosiła fakt przelewu wierzytelności zabezpieczonej hipoteką na P. i D. M. w drodze umowy z dnia (...) roku. Pomimo bowiem zawarcia powyższej umowy nie dopełniono następnie warunku określonego w art. 107 ustawy z dnia 6 lipca 1982 roku o księgach wieczystych i hipotece, który dla wywołania skutku przelewu wierzytelności zabezpieczonej hipoteką kaucyjną przewidywał wymóg dokonania konstytutywnego wpisu w księdze wieczystej. Brak tego wpisu niweczył zatem skutek przelewu, powodując, iż wierzycielem pozostał Bank (...) S.A. w K., a więc, jako następcą prawnym tego podmiotu, również Bank (...) S.A. w W..

Skoro więc wypłata sumy uzyskanej z egzekucji nieruchomości dłużniczki nastąpiła na rzecz podmiotu mającego status wierzyciela hipotecznego i którego wierzytelność w dniu wypłaty przewyższała przeznaczoną na jego rzecz w podziale sumę, przyjmując należało, iż w wyniku tej operacji doszło do wygaśnięcia wierzytelności banku w części odpowiadającej kwocie 177.065,23 zł. W tym zakresie zmniejszeniu uległy pasywa powódki, a więc nie można przyjmując, by nastąpiło jakiegokolwiek uszczuplenie stanu jej majątku. W analizowanej sytuacji brak również podstaw do przyjęcia, iż pozostawienie środków na rachunku depozytowym sądu skutkowałoby zaspokojeniem pozostałych wierzycieli powódki, czy też, co zdaje się sugerować powódka, wypłatą tej sumy na jej rzecz. Zważyć należy, iż pomimo czasowego zdeponowania wskazanych kwot na rachunku depozytowym sądu, zgodnie z prawomocnym planem podziału sumy uzyskanej z egzekucji, uprawnionym do uzyskania tych środków był wyłącznie Bank (...) S.A. korzystający z pierwszeństwa przysługującego wierzycielom hipotecznym. Upatrywanie przez stronę powodową szkody w postaci pozbawienia jej możliwości dysponowania tymi środkami uznać zatem należało za bezpodstawne.

Nie ulega ponadto wątpliwości, iż za szkodę uzasadniającą powstanie odpowiedzialności Skarbu Państwa nie mogły zostać uznane poniesione przez powódkę koszty postępowania zażaleniowego w sprawie (...). Sąd podzielił w tym zakresie utrwaloną linię orzeczniczą, zgodnie z którą uiszczony przez stronę koszty procesu, nie stanowią szkody uzasadniającej wniesienie skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia, a postanowienie zawierające rozstrzygnięcie w tym zakresie nie podlega zaskarżeniu tą skargą (vide: postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 28 listopada 2006 r. III CNP 46/2006, Lex Polonica nr 3933969; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 17 listopada 2005 r. II CNP 15/2005 OSNC 2006/9 poz. 153 oraz z dnia 27 lipca 2006 r. II BP 11/2006 OSNP 2007/15-16 poz. 223).

Wyrok Sądu Okręgowego został zaskarżony apelacją powódki, która zarzuciła:

- naruszenie art. 1036 § 2 k.p.c. w zw. Z art. 776 zd. 2 k.p.c. przez jego błędną wykładnię polegającą na przyjęciu, że wierzytelność hipoteczna przypadająca wierzycielowi hipotecznemu, która nie jest stwierdzona tytułem wykonawczym, może być wypłacona temuż wierzycielowi bez potrzeby przedłożenia tytułu wykonawczego stwierdzającego ową wierzytelność oraz, że z żadnego pośród przepisów normujących wypłatę należności przypadającej wierzycielowi nie wynika wprost warunek przedłożenia w tym przypadku tytułu wykonawczego jako jedyne dopuszczalne dowodu istnienia i wysokości wierzytelności wierzyciela hipotecznego,
- naruszenie art. 417¹ § 1 k.c. w zw. Z art. 1036 § 2 k.p.c. przez jego błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie polegające na uznaniu, że kwestionowane w pozwie orzeczenia sądów zapadłe w

dwuinstancyjnym postępowaniu nie są obarczone bezprawnością w postaci w postaci kwalifikowanej i jednoznacznego naruszenia przepisu art. 1036 § 2 k.p.c.

- naruszenie art. 417 § 1 k.c. w zw. z art. 1038 § 1 k.p.c. przez błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie, polegające na uznaniu, że wypłata środków na rzecz (...) S.A. w W. nie było zdarzeniem powodującym uszczerbek w majątku powódki, tylko zmniejszeniem stanu zadłużenia powódki,
- naruszenie art. 379 pkt. 4 k.p.c. w zw. Z art. 77 § 1 pkt. 1 ustawy Prawo o ustroju sądów powszechnych, zachodzi bowiem niepewność czy sędzia sądu rejonowego orzekająca w sprawie, delegowana na podstawie art. 77 § 1 pkt 1 tej ustawy w sprawie w okresie między 1 kwietnia a 15 kwietnia 2013r.

Ponadto powódka zarzuciła sprzeczność istotnych ustaleń sądu z zebrany w sprawie materiałem dowodowym polegająca na przyjęciu, że pozwany w toku postępowania wykazał, że jest następcą prawnym Banku (...) S.A. w K. w zakresie środków wypłaconych w toku postępowania egzekucyjnego (...) prowadzonego przez Sąd rejonowy w (...).

Wskazując na powyższe zarzuty powódka wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku o uwzględnienie powództwa ewentualnie o uchylene zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie. Wątpliwości powódki czy sprawę była rozpoznawana we właściwym składzie nie są zasadne. Jak wynika z pisma Wiceprezesa Sądu Okręgowego w (...) stanowiącego odpowiedź na te wątpliwości sędzia Karolina Sarzyńska była delegowana do orzekania w Sądzie Okręgowym w (...) od dnia 1 kwietnia 2011r. do dnia 15 kwietnia 2013r.

Okoliczności istotne dla rozstrzygnięcia sprawy w zakresie dotyczącym treści wydawanych orzeczeń kwestionowanych przez powódkę oraz ich uzasadnienia są niesporne. W pierwszej kolejności zwrócić należy więc zwrócić uwagę, że Sąd Okręgowy prawidłowo ustalił znaczenie pojęcia bezprawności judykacyjnej. Przedstawionych argumentów odwołujących się do orzecznictwa Sąd Najwyższego i Trybunału konstytucyjnego nie ma powodu powtarzać. Uzupełniając jedynie stanowisko sądu pierwszej instancji na szerokie wyjaśnienie tej kwestii przez J. G. w artykule „węzłowe problemy skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia” - Przegląd Sądowy, 2006r. nr 1. Autor zwrócił uwagę, że pojęcia bezprawności orzeczenia nie można wiązać z koncepcją „jednej trafnej decyzji”, hipotetyczna bowiem możliwość rozbieżności w orzecznictwie jest nieuchronna, a nawet niezbędna dla rozwoju prawa. Przyjęcie takiej koncepcji oznaczałoby, że jakakolwiek zmiana interpretacji przepisów wiązałaby się niejako automatycznie z koniecznością uznania wcześniejszych orzeczeń za niezgodne z prawem. Taka interpretacja byłaby sprzeczna z koniecznością ciągłego i nieuchronnego rozwoju prawa. Proces kształtowania prawa jest rozciągnięty w czasie. Funkcjonuje ona w warunkach konfrontacji poglądów i ważenia argumentów. Przez orzeczenie niezgodę z prawem należy rozumieć wyłącznie takie orzeczenie które jest niewątpliwie sprzeczne z zasadniczymi i niepodlegającymi przepisami, z ogólnie przyjętymi standardami rozstrzygnięć albo zostało wydane w wyniku rażąco błędnej wykładni zastosowanego, które jest oczywiste i nie wymaga głębszej analizy prawniczej. (por. T Z., Skarga o

stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia jako instrument dochodzenia od Skarbu Państwa naprawienia szkody wyrządzonej wydaniem orzeczenia sądowego w postępowaniu cywilnym (Studia luriduca, (...) s. 321)

Sąd Okręgowy trafnie przyjął, że z przepisu art. 1036 § 2 k.p.c. nie wynika wprost warunek przedłożenia tytułu wykonawczego jako jedyne go dopuszczalnego dowodu istnienia wysokości wierzytelności. Przepis ten nie reguluje kwestii wypłaty kwot złożonych do depozytu sądowego. Wskazuje jedynie, że w sytuacji gdy wierzytelność hipoteczna nie jest stwierdzona tytułem wykonawczym, należność przypadającą wierzycielowi hipotecznemu pozostawia się na rachunku depozytowym sądu. Powódka z tej normy stara się wywieść inną, która miałaby stanowić, że w takim razie wypłata z depozytu sądowego należności przypadającej wierzycielowi hipotecznego może nastąpić wyłącznie po jej stwierdzeniu tytułem wykonawczym i zastrzeżenie to powinno zostać dokonane w postanowieniu zatwierdzającym plan podziału. Takiego wymogu przepis art. 1036 § 2 k.p.c. nie zawiera, a konkretnej reguły inferencyjnej stanowiącej podstawę wniosku powódki, uzasadnienie apelacji nie zawiera. Powódka argumentując za przyjętą przez siebie interpretacją art. 1036 § 2 k.p.c. bardzo ogólnie stwierdza, że stanowisko Sądu Okręgowego obala zasadę racjonalności prawodawcy. Taki argument opiera się jednak na pewnym nieporozumieniu. Założenie racjonalności prawodawcy opiera się na założeniu, że prawodawca wydając przepis konsekwentnie kierował się spójną wiedzą i uporządkowanymi ocenami, zmierzając do ustanowienia w formie tych przepisów zespołu norm mających służyć spowodowaniu optymalnego z punktu widzenia jego ocen i jego wiedzy stanu społeczeństwa. Założenie to nie rozstrzyga jednak jaką wiedzą i jakimi ocenami kierował się historyczny prawodawca. W interpretacji prawa konieczne jest zatem przyjęcie z jednej strony koncepcji adaptacyjnej, polegającej na uznaniu, że chodzi o aktualny stan wiedzy i obecnie społecznie akceptowalny system wartości, mając jednak pełną świadomość, że kwestie to mogą wywoływać spory. Z drugiej strony oczywistym jest, że przyjmowane założenia mają charakter idealizacyjny. (por. Z. Ziemiński w A. Redelbach, S. Wronkowska, Z. Ziemiński, Zarys Teorii Państwa i Prawa, Warszawa 1992r s 196 i n).

Powódka powołując się na uzasadnienie uchwały Sądu Najwyższego z dnia 20 stycznia 2008r. (III CZP 134/07) przytoczyła stwierdzenie, że dopóki wierzyciel uprawniony z hipoteki kaucyjnej nie przedłoży tytułu wykonawczego dopóty przyznana mu w planie suma pieniężna nie może zostać wypłacona. Pomija jednak następną zdanie uzasadnienia w którym Sąd Najwyższy przyznaje, że przepisy kodeksu cywilnego w sposób

wyraźny nie nakładają na wierzyciela takiego obowiązku. Swoje stanowisko Sąd Najwyższy wspiera argumentem natury funkcjonalnej, wskazując że hipoteka kaucyjna zabezpiecza wierzytelności przyszłe bądź o nieustalonej wysokości do określonej wysokości najwyższej nie można byłoby bez przedłożenia tytułu wykonawczego ustalić jaka kwota wierzycielowi powinna zostać wypłacona. Można jednak zauważyć, że są takie sytuacje, gdy wysokość tej kwoty nie jest kwestionowana ani przed dłużnika ani pozostałych wierzycieli. Wymaganie wówczas przedłożenia tytułu wykonawczego wiązałoby się z obciążeniem dłużnika dodatkowymi kosztami związanymi z ewentualnym postępowaniem koniecznym do uzyskania przez dłużnika tytułu wykonawczego (w przypadku postępowania sądowego - np. wpis, wynagrodzenie pełnomocnika) Rozważanie tych kwestii wykracza jednak daleko poza sferę bezprawności judykacyjnej. Ponadto nie dotyczy ono postanowienia zatwierdzającego plan podziału.

Nie jest ściśle twierdzenie powódki jakoby Sąd Okręgowy stwierdził, że art. 1036 § 2 k.p.c. zawierał zwroty niedookreślone o niewyraźnej treści lub też zwroty nieostre. Sformułowanie to

odnosi się do wyjaśnienia sensu normy zawartej w art. 417¹ § 2k.p.c. Przepis art. 1036 § 2 k.p.c. nie jest natomiast samodzielną normą postępowania. Nie dotyczy on w szczególności tego pod jakimi warunkami ma zostać wypłacona wierzycielowi kwota znajdująca się na rachunku depozytowym ani też tego czy warunki te winny zostać określone w postanowieniu zatwierdzającym plan podziału.

Nie jest przekonujący zarzut, że Sąd Okręgowy naruszył art. 417 § 1 k.p.c. w zw. Z art. 1038 § 1 k.p.c. przez ustalenie, że powódka nie wykazała faktu poniesienia szkody. Wyjaśniając swoje stanowisko powódka stwierdza, że roszczenia banku uległy przedawnieniu. Nie jest to pogląd słuszny. Należy bowiem mieć na względzie, że zgodnie z art. 77 ustawy o księgach wieczystych i hipotece przedawnienie wierzytelności zabezpieczonej hipoteką nie narusza uprawnień wierzyciela hipotecznego do uzyskania zaspokojenia z wierzytelności hipotecznej. Nie dotyczy to roszczeń o świadczenia uboczne. Rozważania dotyczące tego, że Bank nie uzyskałby tytuł wykonawczy na kwotę wypłaconej należności nie mogą być uznane na wypełnienie wynikającego z art. 6 k.c. obowiązku wykazania zarówno faktu powstania szkody jak i jej wysokości. Powódka nie wykazała aby zaszło jakiegokolwiek zdarzenie skutkujące wygaśnięciem zobowiązania, czy też aby wysokość należnej bankowi kwoty została nieprawidłowo wyliczona.

Zarzut sprzeczności istotnych ustaleń Sądu z zebranych w sprawie materiałem dowodowym polegająca na błędnym przyjęciu, że pozwany w toku postępowania wykazał, że Bank (...) w W. został następcą prawnym kredytodawcy nie jest trafny. Sąd Okręgowy w uzasadnieniu wyroku szczegółowo do kwestii następstwa prawnego po (...) Banku (...) S.A. w W. się odniósł i analizę dokumentów zawartych w aktach sprawy należy podzielić. Powódka nie podejmuje z tymi ustaleniami jakiegokolwiek merytorycznej dyskusji, w szczególności nie wskazuje, kto w jej przekonaniu jest jej wierzycielem, ograniczając się do ogólnego stwierdzenie, że z materiału dowodowego nie wynika, aby akurat na Bank (...) S.A. w W. przeszło prawo do środków wypłaconych w postępowaniu egzekucyjnym I co 992/07 prowadzonym przez Sąd Rejonowy w (...).

Biorąc pod uwagę przedstawione wyżej okoliczności Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. orzekł jak w pkt. I. Na mocy art. 98 k.p.c. orzeczono jak w pkt.II.